

Notat 2022-11

OECD's Education at a Glance 2022

OECD offentliggjorde den 3. oktober 2022 rapporten 'Education at a Glance 2022', der giver et statistisk og komparativt indblik i forskellige aspekter af uddannelse verden over. Årets fokus er 'tertiær uddannelse', som der også kan læses mere om i OECD's spotlightrapport, der bliver derudover sat fokus på adgangen til børnepasningstilbud for tre- til femårige og underviseres lønninger. Dette notat har til formål at give et overblik over rammesætningen for rapporten, samt et overblik over rapportens indhold. Notatet har ikke til formål at gå i dybden med de konkrete data og resultater.

Indhold

Nyttige links	1
Struktur og kapitler.....	2
Kapitel A	2
Kapitel B	2
Kapitel C	2
Kapitel D	3
Hovedkonklusioner.....	3
Reaktioner fra Education International og European Trade Union Committee for Education.....	3
Educational International.....	3
European Trade Union Committee for Education	3
Metodiske overvejelser	4
Danmark i Education at a Glance	4
Danske forskeres bidrag til Education at a Glance	5

Nyttige links

- OECD's hovedside til Education at a Glance kan findes [her](#).
- Rapporten 'Education at a Glance 2022' kan findes [her](#).
- Årets spotlight handler om terciær uddannelse, spotlightrapporten kan læses [her](#).

- Den metodiske baggrund for Education at a Glance 2022 kan findes i publikationen 'OECD Handbook for Internationally Comparative Education Statistics 2018 - Concepts, Standards, Definitions and Classifications', publikationen kan findes [her](#). Alt data kan tilgås i OECD's databibliotek, som kan findes [her](#).
- Bilag 3, der indeholder kilder, metode og tekniske noter, kan tilgås [her](#).
- Landeark for Danmark kan findes [her](#)
- De vigtigste tal for Danmark kan findes [her](#).
- EI har kommenteret på rapporten to gange, første kommentar kan findes [her](#) og anden kommentar kan findes [her](#).
- ETUCE har kommenteret på rapporten [her](#).
- Post-produktionsændringer kan findes [her](#).

Struktur og kapitler

Ifølge OECD kan rapportens resultater bruges til at skabe uddannelsespolitik på et oplyst grundlag. Education at a Glance er tiltænkt som et redskab, for politikere, embedsmænd, praktikere, med flere til at sammenligne uddannelsessystemer på tværs af landegrænser. Målet med rapporten er ikke at bedømme hvilke uddannelsessystemer der er "bedst" eller "værst", men at give en indsigt i, hvilke muligheder der er i opbygningen af et uddannelsessystem.

Fokus i dette års Education at a Glance rapport har, udover tertiær uddannelse, været:

- A) [Betydningen af læring](#)
- B) [Adgang til uddannelse](#)
- C) [Finansielle ressourcer](#)
- D) [Læringsmiljø](#)

2

Kapitel A sætter fokus på OECD-landenes uddannelsesniveau og hvilken betydning dette har for borgernes tilknytning til arbejdsmarkedet (s. 48-80). Fokus er, som i resten af rapporten, på tertiær uddannelse. Tilknytning til arbejdsmarkedet bliver undersøgt ved at kigge på beskæftigelsesprocent og lønniveau i relation til uddannelsesniveau (s. 80-96). Den sidste del af kapitlet fokuserer på deltagelse i videreuddannelse (s. 110-127).

Kapitel B undersøger borgernes muligheder for at opnå uddannelse i de forskellige OECD-lande. Dette gøres blandt andet ved at se på adgang til vuggestue/dagpleje/børnehave og hvordan dette påvirker deltagelse i uddannelse senere i livet. Derudover bliver der sat fokus på de store forskelle der er i mængden af "sabbatår" (s. 185) og hvordan faktorer som køn og alder påvirker hvilken uddannelsesretning der vælges (s. 182).

Kapitel C fokuserer på finansieringen af uddannelse, igen er hovedfokus på tertiær uddannelse og om dette bliver finansieret gennem brugerbetaling, den private sektor/fonde eller om det er offentligt finansieret (s. 233-266). Der bliver også undersøgt hvilke muligheder, de studerende har for at få støtte, såsom offentlige eller private legater, studielån eller arbejde ved siden af studiet (s. 300-304).

B U P L

Kapitel D kigger på undervisernes og skoleledernes arbejdsforhold. Her ses der blandt andet på udviklingen i lønniveau over de sidste 10 år (s. 338-339), og sammenlignet med landenes generelle lønniveau for samme uddannelsesniveau og udviklingen i lønniveau (341-342). Derudover ses der på forberedelsestid pr. undervisningstime (350-366), mulighederne for videreuddannelse (388-408), normering, køn og alder (s. 408-423).

Hovedkonklusioner

- Der er sket en normalisering efter COVID-19 pandemien
- Størstedelen af børn mellem tre og fem år er indskrevet i pasningstilbud
- Der er stor forskel på mængden og andelen af timer undervisere skal bruge på undervisning i landene
- Deltagelse i tertiær uddannelse har været stærkt stigende de sidste årtier
 - Men mængden af studerende der færdiggør deres tertiære uddannelse, er stadig lav
- Udgifter per studerende på de tertiære uddannelser har været stigende det sidste årti

Reaktioner fra Education International og European Trade Union Committee for Education

Educational Internationals (EI) første kommentar til Education at a Glance, er tiltænkt som et hurtigt overblik for medlemsorganisationerne. De har udvalgt ti centrale pointer, tre af de centrale pointer vedrører kønsfordelingen i uddannelsesverdenen. Notatet slutter af med EI's umiddelbare tanker efter gennemlæsningen af rapporten. Fokus er her på mismatchet mellem kvinders uddannelsesniveau i forhold til lønniveau, det faldende antal unge i uddannelse, arbejde eller anden form for uddannelse efter Covid-19 og lighed til pasning for de mindste børn.

EI's andet notat, er betydeligt kortere og har da også kun tre centrale pointer.

1. Det er kun tre OECD-lande som har alle fire parametre af FN's verdensmål 4.7.1 (globalt medborgerskab), eksplicit nævnt i deres læringsplaner.
2. Undervisernes lønninger er 4-14 % lavere end andre professioner med samme uddannelsesniveau.
3. Der er kun lav vækst i offentlige- og private udgifter til uddannelse.

European Trade Union Committee for Education (ETUCE) fremhæver, ligesom EI's andet notat, tre centrale pointer.

1. Undervisernes arbejdstid og mulighed for videreuddannelse. Fokus er her på den store varietet i nationale løsninger.
2. Uddannelse og lønninger inden for 0-6 årsområdet. Generelt er lønningerne for lave og manglen på uddannet arbejdskraft resulterer ofte i en stor andel af ufaglært personale i sektoren. I Slovakiet er lønnen for undervisere inden for 0-6 årsområdet f.eks. 60 % lavere end andre professioner med samme uddannelsesniveau.

3. Covid-19 løsninger. Fokus er især på digitaliseringsrolle, men også på trivsel.

Metodiske overvejelser

Inden man læser Education at a Glance, anbefales det at orientere sig i læsevejledningen (s. 11-21). Her fremgår det at OECD i udarbejdelsen af rapporten har en hermeneutisk tilgang. Der bliver hvert år forsøgt at forbedre rapportens metode, for at skabe det bedste resultat. Dette gør at en sammenligning over tid frarådes (dvs. at anvende data fra tidligere års rapporter) (s. 15). Når der sammenlignes landene i mellem, skal man være opmærksom på nationale faktorer som befolkningstæthed (ibid), opgørelsesmetoder og skolestruktur.

Derudover er det ikke OECD der står for den primære indsamling af data, men nationale institutioner, de nationale data bliver dog suppleret af OECD-data fra fx PISA, PIAAC og TALIS. Dette gør at kvaliteten af data varierer. Både indsamling og opgørelse er op til de nationale institutioner, en generel fejlkilde er derfor at nationer med mindre veludviklede eller flere nationale datainstitutioner, har sværere ved at give et retvisende billede af deres nationale uddannelsestilstand.

Et eksempel på hvor varsom man skal være, med at bruge tal fra Education at a Glance til sammenligning landene i mellem, er *arbejdstid*; grafen på side 357 viser at danske lærere arbejder mindre end både norske og svenske. Dette skyldes dog primært hvordan *arbejdstid* defineres og reguleres i de forskellige lande, Danmark opgiver f.eks. mængden af arbejdstid som det antal timer en lærer minimum skal arbejde, hvorimod Norge opgiver det som det antal timer en lærer maksimalt må arbejde (s. 353).

- Norge arbejder med de maksimale 45 arbejdsuger¹ i stedet for 38 uger, som OECD ellers selv angiver som den norske normal², dette giver en estimeret arbejdstid på 1.687,5 timer i stedet for det mere retvisende 1.425 timer (s. 123 i annex 3).
- Sverige angiver 1.767 timer (s. 127 i annex 3), hvoraf 407 af timerne er *uregulerede arbejdstimer*³. Ferie er ikke fraregnet de 1.767 timer, det forventes at de uregulerede arbejdstimer blandt andet bruges på dette. Det reelle timetal er derfor tættere på 1.360 timer⁴.
- For Danmark er den samlede arbejdstid 1.642,8 timer⁵ (s. 114-115 i annex 3). Al arbejdstid i Danmark foregår ifølge OECD på skolen (s. 357).

Det anslås at Education at a Glance bygger på mere end 75.000 separate informationer.

Danmark i Education at a Glance

- Danmark er et af de få lande hvor arbejdsløsheden er højere hos tertiært uddannede (s. 56).
- Danmark er det OECD-land hvor færrest er overkvalificerede til sit job (s. 70).

¹ 45 uger * 37,5 timer = 1.687,5 timer

² 38 uger * 37,5 timer = 1.425 timer

³ The non-regulated hours are primarily intended for before and after work. The non-regulated working hours can also be used spontaneously for pupil and parenting contacts and time for own development (<https://stat.link/9nx08w> under Sverige)

⁴ 1.767 timer - 407 timer = 1.360 timer

⁵ 44,4 uger * 37 timer = 1.642,8 timer

B U P L

- I Danmark har 70 % af de studerende på en tertiær uddannelse et job ved siden af studiet. OECD-gennemsnittet er 40 % (s. 89).
- Deltagelse i ikke-formel uddannelse er i Danmark ikke kommet tilbage til niveauet før pandemien (s. 117).
- Danmark er, med 32 %, det OECD-land inden for EU/EØS, hvor færrest studerende har modtaget støtte af Erasmus+ eller andre EU-programmer til deres udvekslingsophold (s. 224). Gennemsnittet er 69 % (ibid).
- Danmarks udvikling i udgifter pr. studerende på tertiære uddannelser kan ses på s. 246.
- Danmark er sammen med Litauen og Israel de eneste OECD-lande, hvor grundskolelærernes totale arbejdstid er lig deres arbejdstid på skolen (s. 357). Danmark er, med stor afstand, det OECD-land, hvor grundskolelærerne har flest timer på skolen. F.eks. er danske lærere bundet til at tilbringe 1000 timer mere om året på skolen end finske lærere (<https://stat.link/i2fuwt>).

Danske forskeres bidrag til Education at a Glance

På s. 447-454 ses et overblik over de danske embedsmænd, der har bidraget til rapporten.

INES (Indicator of Education System) – medlemmer fra Danmark:

- Jens Bjerre, chefkonsulent i Danmarks Statistik
- Susanne Irvang Nielsen, specialkonsulent i Uddannelses- og Forskningsministeriet
- Thomas Larsen, chefkonsulent i Kontor for Data på Dagtilbud og Grundskole i Styrelsen for It og Læring
- Thomas Skjødt

LSO (Network on Labour Market, Economic and Social Outcomes of Learning) - medlemmer fra Danmark:

- Thomas Larsen, chefkonsulent i Kontor for Data på Dagtilbud og Grundskole i Styrelsen for It og Læring
- Thomas Skjødt
- Nikolaj Kær Schrøder Larsen, Fuldmægtig i Danmarks Statistik

NESLI (Network for the Collection and Adjudication of System-level descriptive Information on Educational Structures, Policies and Practices) - medlemmer fra Danmark:

- Nikolaj Kær Schrøder Larsen, Fuldmægtig i Danmarks Statistik
- Thomas Larsen, chefkonsulent i Kontor for Data på Dagtilbud og Grundskole i Styrelsen for It og Læring
- Frederik Smith, fuldmægtig i Styrelsen for It og Læring

